

Vårdutbudet ska styras av behov - inte vinstintressen

Det har skett ett systemskifte inom hälso- och sjukvården. Både politiska beslut som vårdval, fri etablering och det faktum att privata vårdförsäkringar blir allt vanligare har gjort att efterfrågestyrningen av vårdutbudet har förstärkts på bekostnad av behovsstyrningen.

Tillgången till vård är bra, men har tillgängligheten för alla regioninvånare ökat? Nationell översikt visar att fler vårdcentraler öppnar där det bor människor med hög inkomst. Var nya vårdgivare har etablerat sig verkar ha lite med själva vårdbehovet att göra.

För den som bor i centrala Göteborg är utbudet av vård stort. Och den stora merparten av privata vårdcentraler som etablerat sig de senaste åren är just i Göteborgsområdet. Jag kan samtidigt inte se någon etableringsförfrågan i vare sig Fyrbodalen eller Skaraborg. Och rekryteringsläget är svårt på landsbygden.

Detta tillsammans påverkar jämlikheten negativt. Långa avstånd kan utgöra hinder för att söka vård, och studier visar att vårdkonsumtionen är större i områden med hög läkartäthet. Samtidigt vet vi att de med sämst hälsa oftare har sämre livsvillkor och utbildningsnivå. De med lägre inkomster nyttjar dessutom remisskrävande vård i mindre utsträckning.

Privata vårdbolag som finansieras med skattemedel kan i dag ge rätten till offentlig finansiering till fristående digitala vårdföretag, så kallade nätläkare. Detta kan ske utan kontakt och beslut av politiker på regional nivå. Därmed är det inget man har prioriterat, utan något man helt enkelt måste lägga resurser på.

Vi ser också att allt fler tecknar privata sjukvårdsförsäkringar, vilket gör att man kan betala sig förbi dem med större vårdbehov. De som innehar försäkringen är inte de med sämst livskvalitet. Faktum är att nästan två tredjedelar av dem med privat sjukvårdsförsäkring är yngre män.

Vårdvalsreformen har inneburit ett ökat antal vårdcentraler, men flertalet nya vårdcentraler hamnar i storstadsregionernas mer välbärgade delar trots att behovet är större i städernas låginkomstområden eller i glesbygdsområden. I princip alla privatfinansierade patienter får dessutom vård snabbare än offentligt finansierade patienter.

Man måste fråga sig hur vi kan tillåta att total etableringsfrihet och vinstintressen styr samtidigt som vården ska prioritera de mest sjuka och de med sämst livskvalitet.

Regionen behöver därför ta initiativ för en jämlik sjukvård som är behovsstyrd för att fler ska etablera sig i områden där det redan i dag finns brist på primärvård och samtidigt kunna begränsa nyetableringar i områden där vårdutbudet redan är stort.

Janette Olsson (S)
Oppositionsregionrå

Kontaktuppgifter
Janette Olsson (S)
janette.olsson@vgregion.se